

บทที่ 8

องค์ประกอบของเครื่องคอมพิวเตอร์

และภาษาแอสเซมบลี:

ARM และ RaspberryPi3

บทที่ 8 การคำนวณแบบขานด้วยบอร์ด Pi

รศ.ดร.สุรินทร์ กิตติรภุล

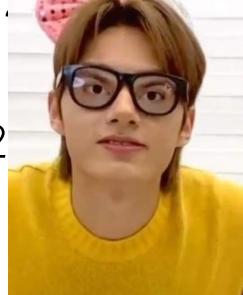
ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สารบัญ

- บทที่ 1 บทนำ
- บทที่ 2 ข้อมูลและคณิตศาสตร์ในคอมพิวเตอร์
- บทที่ 3 ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของคอมพิวเตอร์
- บทที่ 4 ภาษาแอสเซมบลีของ ARM เวอร์ชัน 32

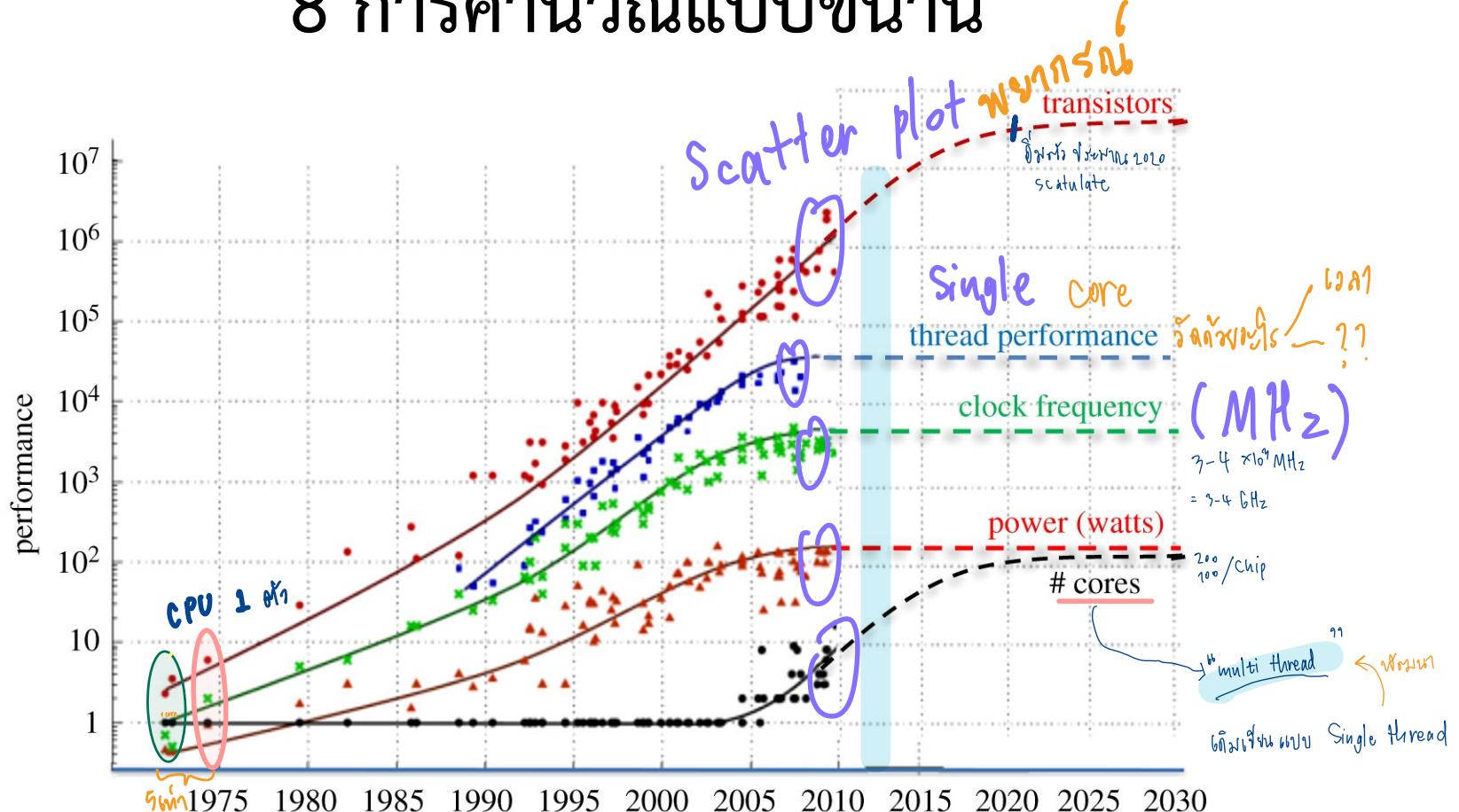
ของหน่วยความจำ
วงจรอินพุตและเอาท์พุต
การรักษาข้อมูลและระบบไฟล์
แบบขนาดด้วยบอร์ด Pi3

8 การคำนวนแบบขنان

จำนวนทรานซิสเตอร์และประสิทธิภาพของชีพิญเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่มาก ประมาณ 10 เท่าในเวลา 10 ปี จากเส้นกราฟในรูปที่ [M.1](#) แต่ในช่วงปี ค.ศ. 1995-2005 จำนวนทรานซิสเตอร์และประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเฉลี่ยเป็น 2 เท่าทุก 1.5 ปีหรือ 10 เท่าใน 5 ปีโดยประมาณตามกฎของ Moore (Moore's Law) ที่มา: [wikipedia](#) สืบเนื่องจากการเพิ่มจำนวนบิตข้อมูลที่ประมวลผลได้จาก 4 บิตเป็น 8, 16, 32 และ 64 บิตต่อ 1 คابลั้วัญญาณคลือก จากการปรับโครงสร้างการทำงานจากไปป์ไลน์เป็นชูเปอร์สเกลาร์ (SuperScalar) ซึ่งเป็นการเริ่มต้นของการทำงานแบบขنانระดับคำสั่ง (Instruction Level Parallelism) เป็นการทำงานแบบขنانระดับเทรด (Thread Level Parallelism) ในชิปที่รองรับมัลติเทรด (Multithread) และกล้ายเป็นชนิดมัลติคอร์ (Multi-Core) ที่มา: [wikipedia](#) จนถึงชนิดแมนีคอร์ (Many Core) ที่มา: [wikipedia](#) ในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้

8 การคำนวณแบบฐาน

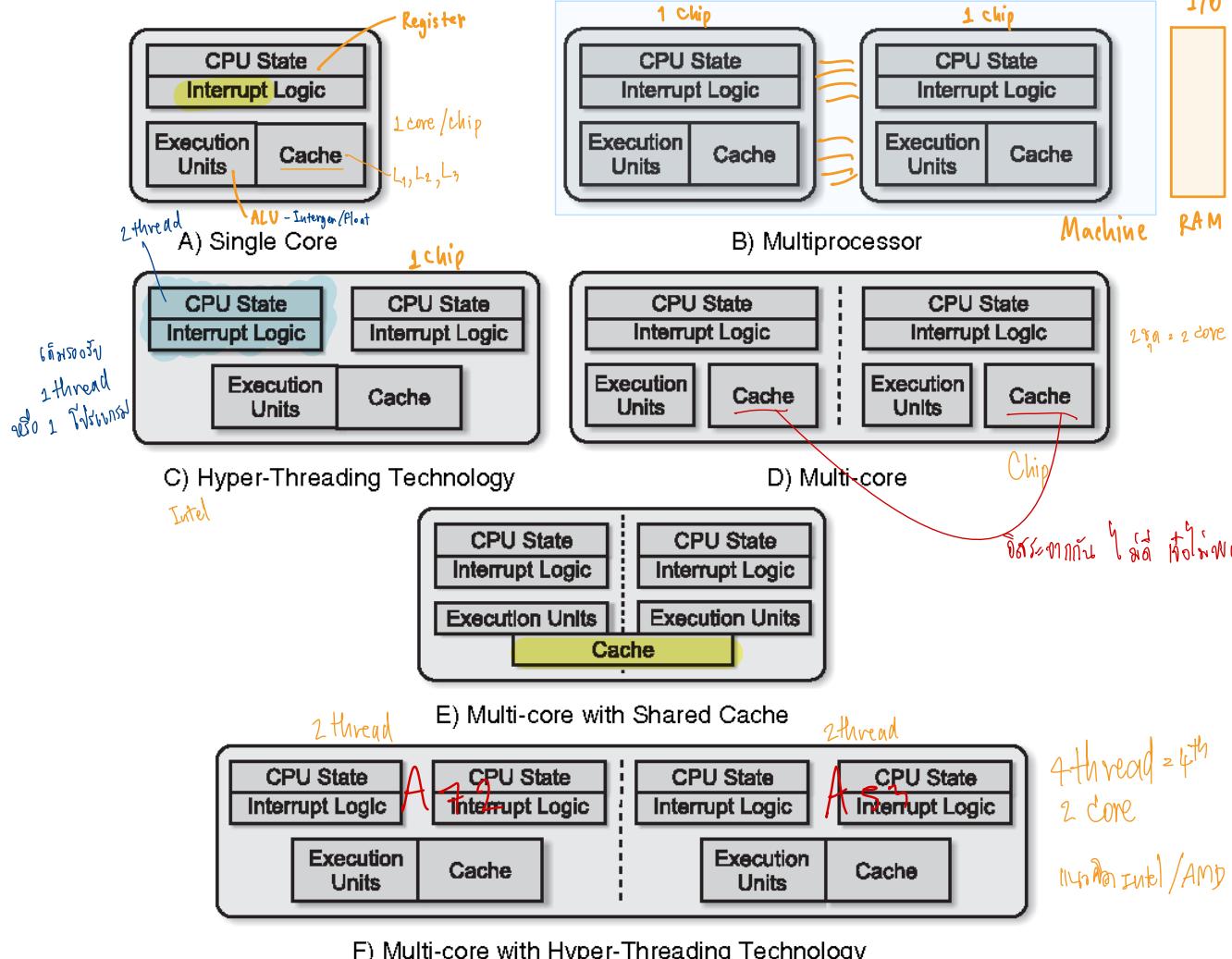

8 การคำนวณแบบขنان

- จำนวนทรานซิสเตอร์ต่อชิปมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากชิปตัวแรกจนถึงจุดอิ่มตัวที่จำนวน 10^8 เท่า หรือ ประมาณหลายพันล้านตัวในปัจจุบัน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามจำนวนคอร์ที่เพิ่มขึ้น
- ความถี่สัญญาณคล็อกสูงสุด หน่วยเป็น เมกะเฮิรตซ์ เพิ่มขึ้นข้าประมาณ 10 เท่าในเวลา 12-15 ปีและ เพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดดประมาณ 10 เท่าในเวลา 5-7 ปีและถึงจุดอิ่มตัวในปี ค.ศ. 2005 เป็นต้นมา
- ค่าประสิทธิภาพของซีพียูเพียง 1 เฮรด คือ ประสิทธิภาพของเ הרดเดียว (Single Thread Performance) เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดตามความถี่สัญญาณคล็อกและจำนวนทรานซิสเตอร์ เนื่องจากสามารถใช้งาน ซีพียูได้เพียง 1 แกนประมวลผลเท่านั้น และแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงน้อย ประสิทธิภาพโดยรวมของซีพียู จะเพิ่มขึ้นเนื่องจากจำนวนคอร์
- จำนวนแกนประมวลผลมีเพียง 1 แกนประมวลผลต่อชิปจากอดีตและเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด และจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนอาจจะอิ่มตัวที่จำนวน 128 แกนประมวลผลโดยประมาณ
- ค่ากำลังไฟสูงสุด (Power) หน่วยเป็นวัตต์ มีค่าเพิ่มขึ้นตามความถี่สัญญาณคล็อกสูงสุด จะมีแนวโน้ม ค่อนข้างคงที่ เพราะข้อจำกัดด้านการระบายความร้อนออกจากตัวชิป แนวโน้มการบริโภคพลังงานที่ไม่ เพิ่มสูงอาจเนื่องมาจากเทคโนโลยีการผลิตที่พัฒนาในอนาคต

8.1 เครื่อง คอมพิวเตอร์แบบ ขنانชนิดมัลติคอร์

ต่อชิป

8.1 เครื่องคอมพิวเตอร์แบบขานานชนิดมัลติคอร์ต่อซิป

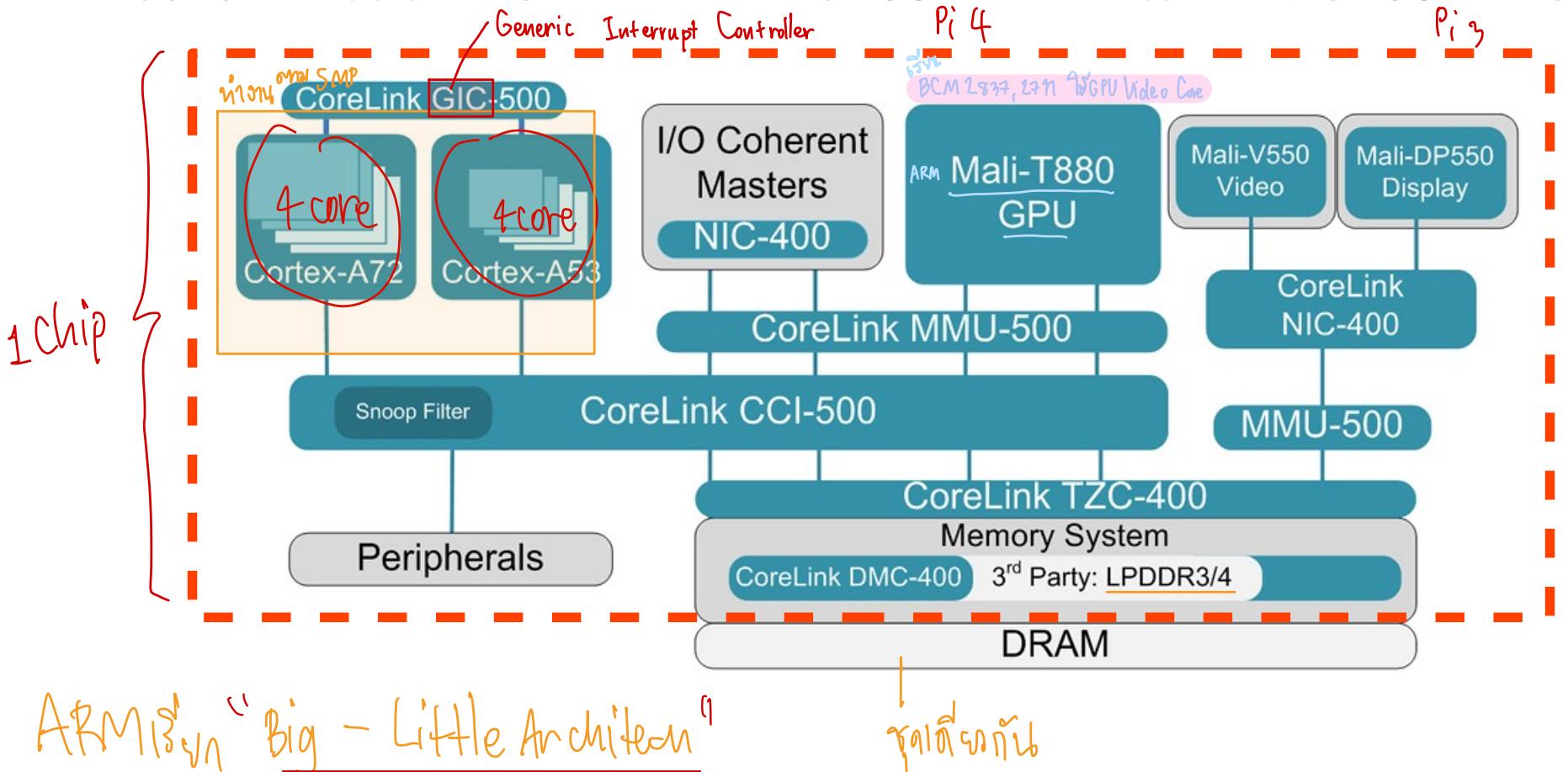
RAM

- เครื่องคอมพิวเตอร์แบบขานานชนิด **SMP** (Shared Memory Multiprocessor) ทุกๆ แกนประมวลผลใช้หน่วยความจำหลักหรือ DRAM และอินพุตเอาต์พุตร่วมกัน เป็นต้นแบบของซีพียูมัลติคอร์ในเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกชนิดปัจจุบัน ซีพียูเหล่านี้มาจากการของผู้ผลิตรายสำคัญ เช่น Intel, AMD และ ARM เป็นหลัก กรณีศึกษาในหัวข้อที่ 8.1.1 และ 8.1.2
- มัลติคอมพิวเตอร์ (**Multicomputer**) Patterson and Hennessy (2016) มีลักษณะการนำคอมพิวเตอร์ชนิด SMP มาช่วยกันแก้ปัญหาเดียวกัน แต่ละเครื่องมีระบบปฏิบัติการต่างกันหรือเหมือนกันก็ได้ ทำให้แต่ละเครื่อง **ใช้หน่วยความจำ RAM และ I/O แยกอิสระจากกัน** เพื่อปรับเปลี่ยนการทำงานและสื่อสารกัน มัลติคอมพิวเตอร์สามารถทำงานร่วมกันเป็นชนิดย่อยๆ คือ

มาช่วยกัน

8.1.1 กรณีศึกษา ARM Cortex A72 และ Cortex A53

8.1.1 กรณีศึกษา ARM Cortex A72 และ Cortex A53

โครงสร้างของชิปซีพียูสำหรับคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ชนิดแท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และระบบสมองกลฝังตัวที่ได้รับความนิยม อุปกรณ์เหล่านี้ประกอบด้วยซีพียู ARM Cortex A72 จำนวน 4 แกนประมวลผลและ Cortex A53 จำนวน 4 แกนประมวลผลดังรูปที่ [8.2](#) เพื่อทำงานร่วมกันตามหลักการ big.LITTLE ของบริษัท ARM โดยซีพียู big คือ Cortex A72 เนื่องจากประสิทธิภาพสูงทำให้บริโภคพลังงานมากกว่าเหมาสำหรับเกมและมัลติมีเดียคุณภาพสูง และซีพียู LITTLE คือ Cortex A53 เพราะมีประสิทธิภาพต่ำทำให้บริโภคพลังงานน้อยกว่าเหมาสำหรับโปรแกรมทั่วไปที่ใช้งานปกติ ซีพียูทั้งหมดเชื่อมต่อกันด้วย Cache Coherence Interconnect ตัวอย่างชิปที่ใช้ซีพียูทั้งสองชนิดนี้ได้แก่ ชิป Helio X20 ที่มา: wikichip.org ผลิตโดยบริษัท MediaTek ชิป RK3399 ที่มา: wikidot.com ผลิตโดยบริษัท Rockchip สำหรับคอมพิวเตอร์บอร์ดเดียว Rock Pi 4 ที่มา: rockpi.org และ ชิป i.MX8 NXP ที่มา: nxp.com ผลิตโดยบริษัท NXP สำหรับบอร์ดพัฒนาระบบฝังตัว ที่มา: variscite.com เป็นต้น

SUPERCOMPUTER FUGAKU - SUPERCOMPUTER FUGAKU, A64FX 48C 2.2GHZ, TOFU INTERCONNECT D

Site:	RIKEN Center for Computational Science
System URL:	https://www.r-ccs.riken.jp/en/fugaku/project
Manufacturer:	Fujitsu
Cores:	7,630,848
Memory:	RAM 5,087,232 GB Gibi Byte
Processor:	ARM A64FX 48C 2.2GHz
Interconnect:	Tofu interconnect D 48 cores
Performance	
Linpack Performance (Rmax)	442,010 TFlop/sec +/- * IEEE 754 Floating Point Operation
Theoretical Peak (Rpeak)	537,212 TFlop/s
Nmax	21,288,960
HPCG [TFlop/s]	16,004.5
Power Consumption	
Power:	29,899.23 kW (Optimized: 26248.36 kW)

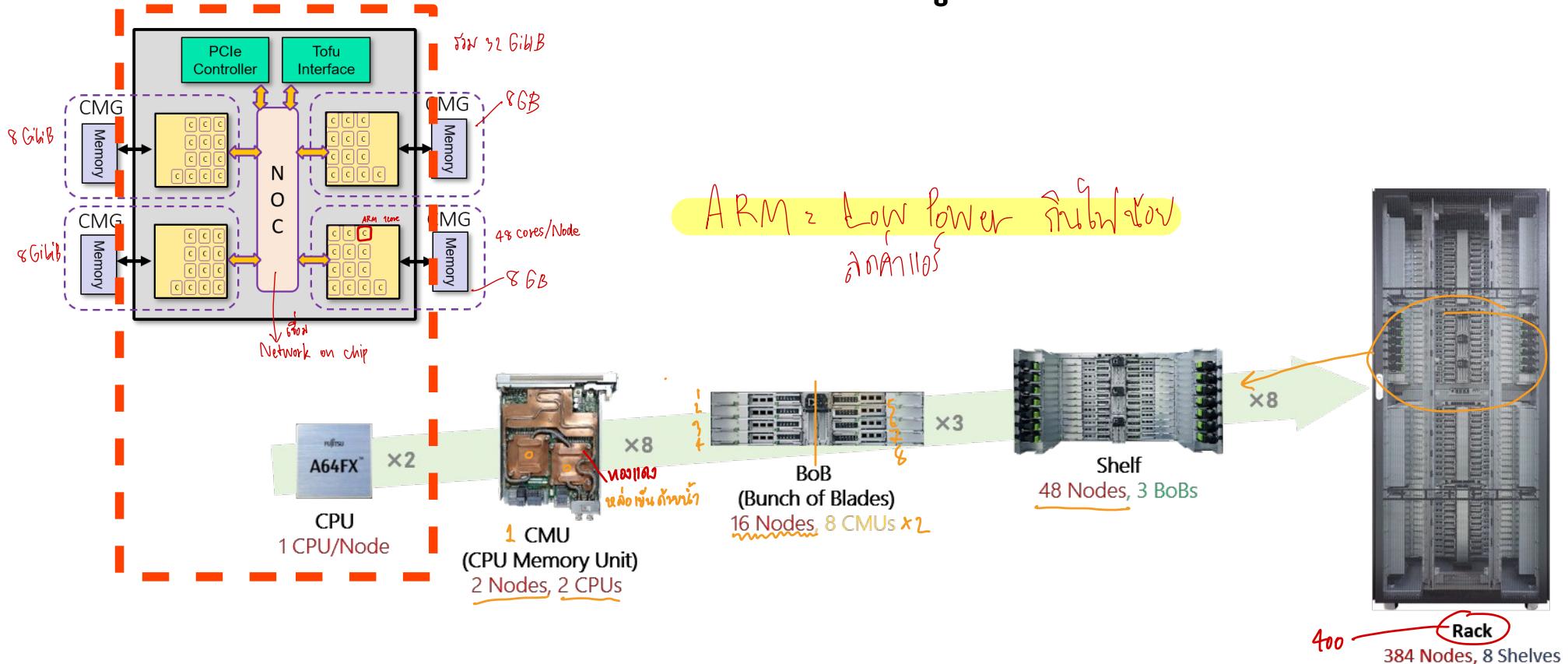
8.1.2 กรณีศึกษาชิป

Fujitsu A64FX ในชูเปอร์

คอมพิวเตอร์ Fugaku

[https://www.top500.org/
system/179807/](https://www.top500.org/system/179807/)

8.1.2 กรณีศึกษา Fujitsu A64FX ในชูเปอร์คอมพิวเตอร์ Fugaku

Courtesy of FUJITSU LIMITED

8.1.2 กรณีศึกษา Fujitsu A64FX ในชูเปอร์คอมพิวเตอร์ Fugaku

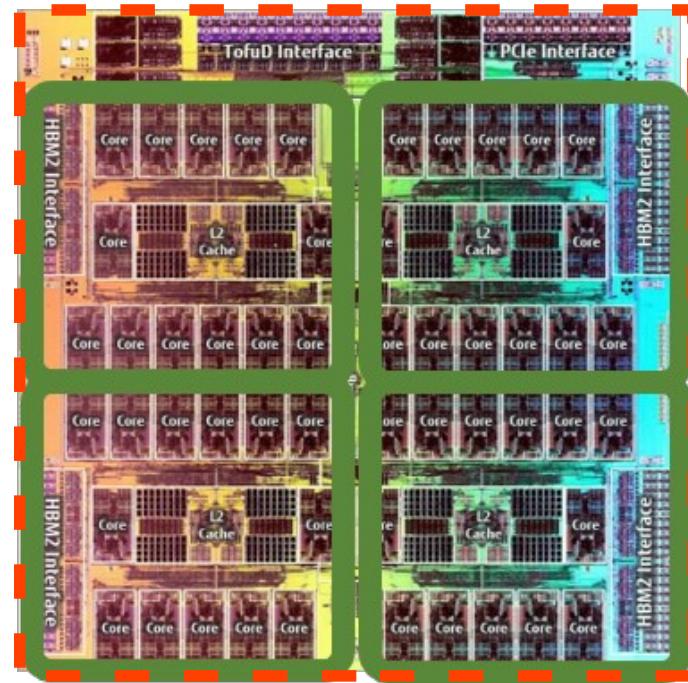
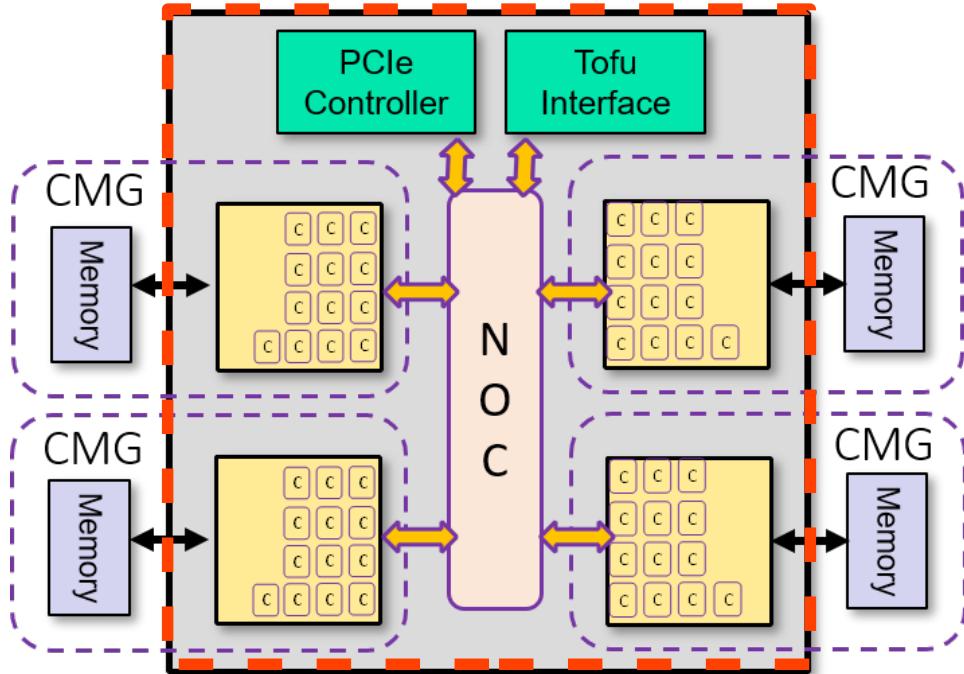
รูปที่ 8.4 แสดงให้เห็นโครงสร้างภายในของซีพียู Fujitsu A64FX ประกอบด้วยซีพียู ARM จำนวน 4 ชุดๆ ละ 12 แกนประมวลผลรวม 48 แกนประมวลผล ทำงานที่ความถี่ 2.2 GHz ซีพียูแต่ละแกนประมวลผลรองรับคำสั่ง ARM เวอร์ชัน v8.2-A 64 บิต SVE (Scalable Vector Extension) โดย Fujitsu และ ARM ออกแบบร่วมกัน ผู้อ่านสามารถค้นคว้ารายละเอียดเพิ่มเติมที่ [wikipedia](#)

ซีพียูแต่ละชุดเชื่อมต่อกันเครือข่ายบนชิป (Network on Chip: NoC) ชนิดบัสวงแหวน (Ring Bus) และเชื่อมต่อกับหน่วยความจำ HBM2 (High Bandwidth Memory 2) รวม 32 กิกะไบต์ รายละเอียดเพิ่มเติมที่ [wikipedia](#) ตัวชิปเชื่อมต่อกันระหว่างชิปด้วยวงจรชื่อ ToFuD Interface ผ่านอินเตอร์เฟส PCIe (Peripheral Component Interconnect Express) ชิป Fujitsu A64FX ผลิตโดยบริษัท TSMC (Taiwan Semiconductor Manufacturing Company ด้วยเทคโนโลยี 7 นาโนเมตร ผู้อ่านสามารถค้นคว้ารายละเอียดเกี่ยวกับชิปเพิ่มเติมที่ [github.com](#)

7
nanometers

intel 7nm 10 nanometers

8.1.2 กรณีศึกษา Fujitsu A64FX ในชูเปอร์คอมพิวเตอร์ Fugaku

8.2 ความขนาน (Parallelism)

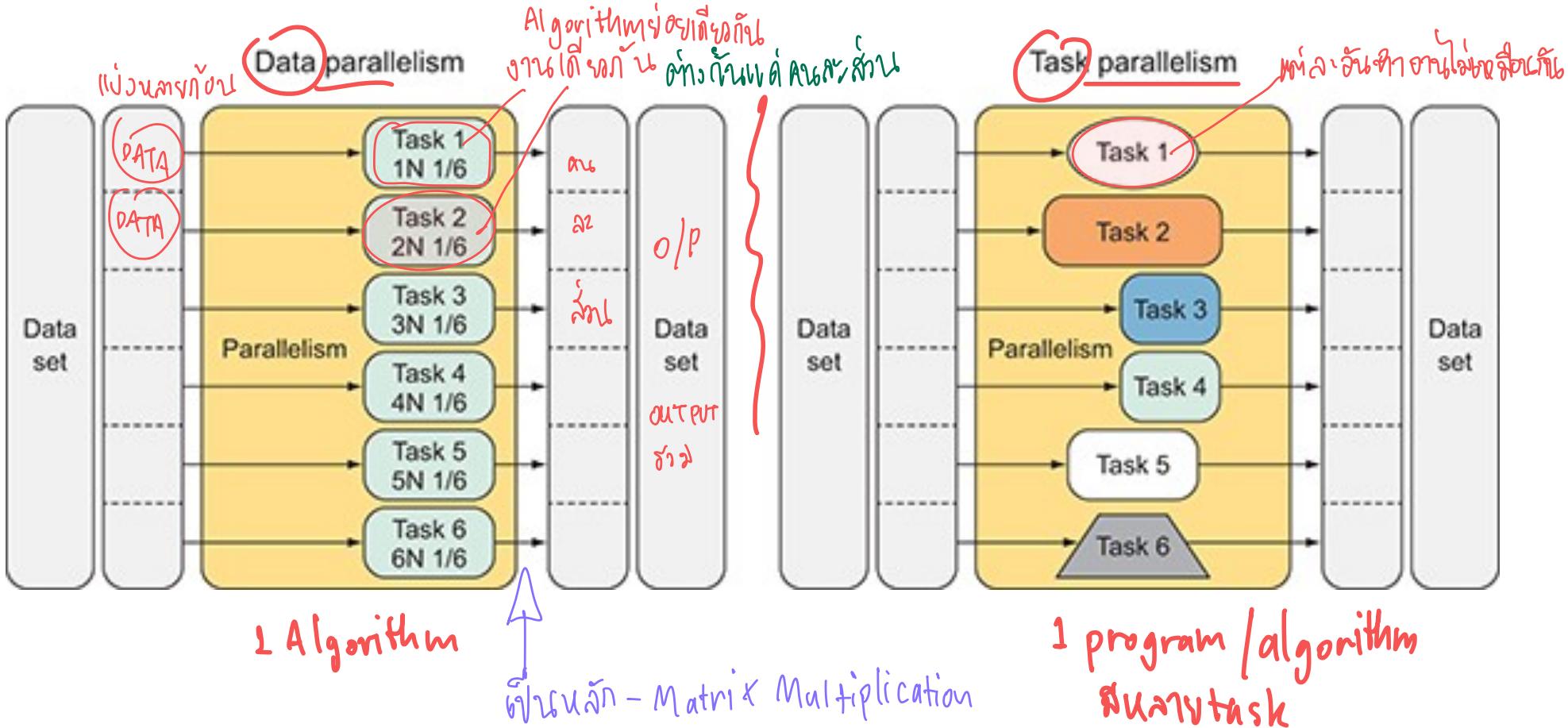
การคำนวณแบบขนานตั้งอยู่บนพื้นฐานของฮาร์ดแวร์และความขนาน (Parallelism) ของปัญหา การคำนวณแบบขนาน ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วนคือ

- อัลกอริทึมแบบขนาน (Parallel Algorithm) สำหรับแก้ปัญหาโจทย์ต่างๆ ที่สามารถใช้ประโยชน์จากความขนานของปัญหาหรือโจทย์นั้นๆ
- เครื่องคอมพิวเตอร์แบบขนาน (Parallel Computer) ชนิดมัลติคอร์และชนิดแม่นีคอร์ซึ่งใช้หน่วยความจำภายในพร่วมกันมีประสิทธิภาพสูงขึ้นและราคาถูกกว่า การพัฒนาโปรแกรมแบบขนานบนเครื่องคอมพิวเตอร์ชนิดนี้อาศัยการพัฒนาโปรแกรมแบบมัลติ-thread (Multithread Programming) ด้วยไลบรารีมาตรฐาน เช่น Pthread และ OpenMP

c / C++

Fugaku รองรับห้อง 2 Library

8.2 ความขนาน (Parallelism)

8.3 การพัฒนาอัลกอริทึมแบบมัลติเรลดและแบบขนานด้วยไลบรารี OpenMP

ในปัจจุบัน การพัฒนาอัลกอริทึมแบบขนานมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากอุปกรณ์คอมพิวเตอร์มีชีพิญานิด มัลติคอร์และชนิดแม่คือร์เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ตามกรณีศึกษาที่กล่าวไปแล้ว ดังนั้น โปรแกรมเมอร์สามารถ แปลงฟังก์ชันที่ถูกเรียกใช้บ่อยๆ ให้กลายเป็นเรลดของการทำงานบนคอร์พร้อมๆ กันได้ โดยมีระบบปฏิบัติการ ที่รองรับการทำงานแบบมัลติเรลด ภาษาที่รองรับการทำงานแบบมัลติเรลด ได้แก่ ภาษา C/C++ ใช้ไลบรารี (Library) มาช่วยเสริมจึงจะรองรับการทำงานแบบมัลติเรลด เช่น PThread และ OpenMP เป็นต้น ส่วน ภาษา JAVA รองรับการทำมัลติเรลดโดยธรรมชาติ โดยสรุป โปรแกรมต่างๆ ที่มีอัลกอริทึมแบบขนานสามารถ ทำงานอยู่บนชีพิญานิดมัลติคอร์ จะต้องสร้างจำนวนเรลดให้มากกว่าหรือเท่ากับจำนวนคอร์ที่มี เพื่อกระจาย เรลดต่างๆ ไปยังทุกๆ แกนประมวลผลให้ทำงานพร้อมๆ กัน

8.3 การพัฒนาอัลกอริทึมแบบมัลติเรดและแบบขนานด้วยไลบรารี OpenMP

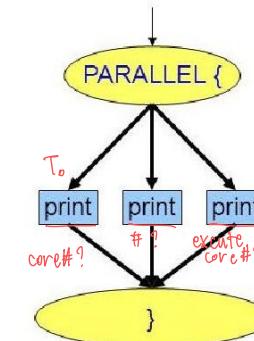
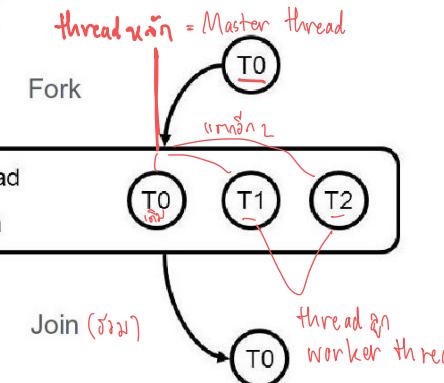
ไลบรารี openMP มีประโยชน์โครงสร้าง (Construct) ที่เสริมการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ภาษา C/C++ และภาษา Fortran ให้สามารถทำงานแบบมัลติเรดได้ โดยองค์กร openmp.org ได้กำหนดเป็นมาตรฐาน แต่ละเวอร์ชันให้คอมไพล์เลอร์แต่ละตัวทำหน้าที่แปลซอร์สโค้ดตามมาตรฐานด้วยความสมัครใจ ซึ่งทำได้โดยใช้ คอมไابل์เลอร์ GCC เป็นเครื่องมือหลัก

```
#pragma omp parallel ...
{
    // ทำงานใน Paralell Region !!!
}
```



```
#pragma omp parallel
{
    printf("Hello world %d\n", omp_get_thread_num());
}
```

function ที่ return ค่าทุก thread ก็จะ

ช่วงต่อไป core
0,1,2,3 ต่อไป execute
ใน core นี้ๆ จึงอยู่

Hello world 0
Hello world 3
Hello world 1 17
Hello world 2

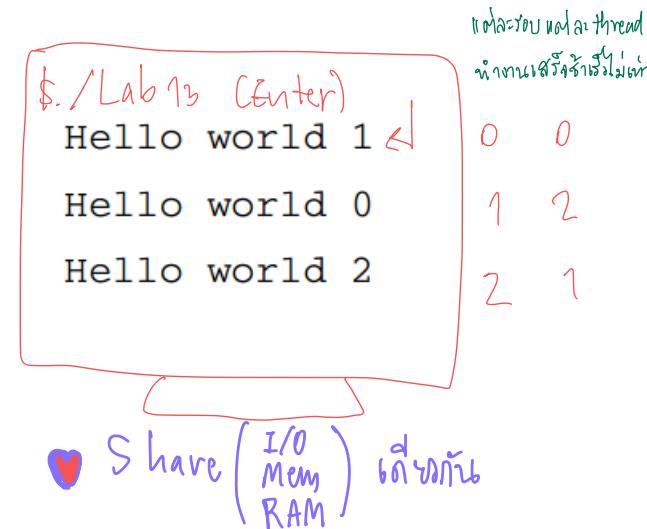
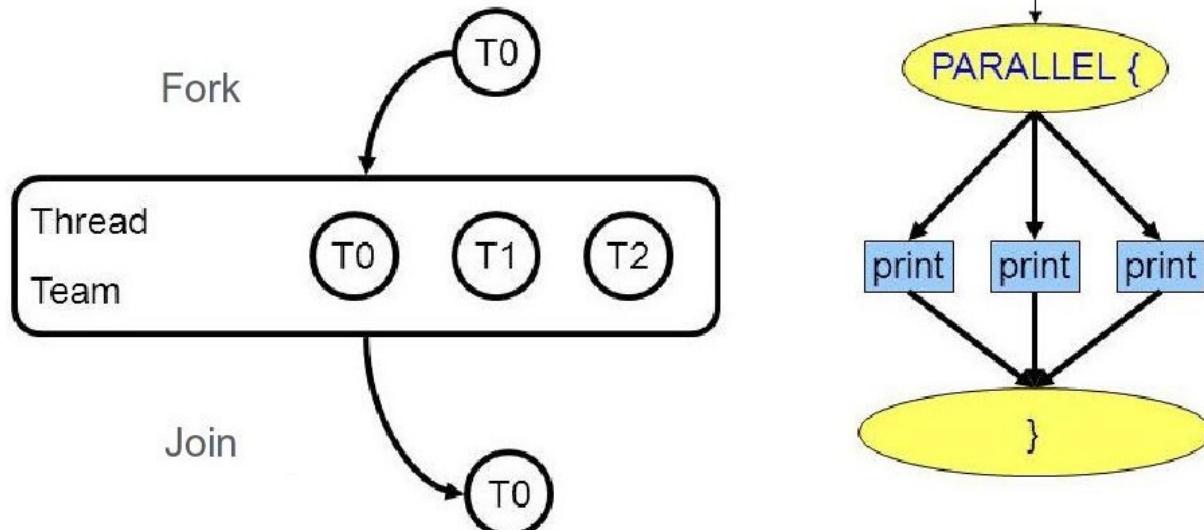
8.3 การพัฒนาอัลกอริทึมแบบมัลติเรลดและแบบขนานด้วยไลบรารี OpenMP

ทุกโปรแกรมเริ่มต้นรันด้วยการสร้างเฟรดหลัก หรือ (Master Thread) เพื่อทำงานแบบอนุกรม (Serial) ก่อนเสมอ เมื่อเฟรดหลักรันมาถึงโปรแกรมบริเวณ Parallel Region เฟรดหลักสามารถสร้างเฟรดผู้ช่วย ตามรายละเอียดของประโยชน์นั้น และแจกจ่ายภาระงานให้เฟรดเสริมและตัวเฟรดหลักเองช่วยกันทำงาน ขั้นตอนนี้เรียกว่า การ Fork ในรูปที่ 8.6 เมื่อแต่ละเฟรดทำงานเสร็จสิ้นแล้วก็จะรวมกับเฟรดหลัก เรียกว่า การ Join หรือเพียงเฟรดหลักทำงานต่อแบบอนุกรมจนกว่าเฟรดหลักจะรันถึงบริเวณ Parallel Region อีนๆ ถ้า ไลบรารี OpenMP เรียกการทำงานลักษณะนี้ว่า โมเดล Fork-Join

ตามซอฟต์แวร์โค้ดตัวอย่างในรูปที่ 8.6 การทำงานแบบขนานของเฟรดรวม 3 เฟรด ประกอบด้วยเฟรด T0, T1 และ T2 สั่งพิมพ์ข้อความ Hello World ตามด้วยหมายเลขเฟรดประจำตัว โดยใช้ไลบรารี OpenMP เฟรด T0 หมายถึง เฟรดหลักซึ่งมีหมายเลขเฟรดประจำตัว (Thread ID) เท่ากับ 0 เสมอ ส่วน T1 และ T2 คือ เฟรดผู้ช่วย (Worker Thread) ซึ่งโปรแกรมเมอร์สามารถอ่านค่าหมายเลขเฟรดประจำตัวของแต่ละเฟรดได้

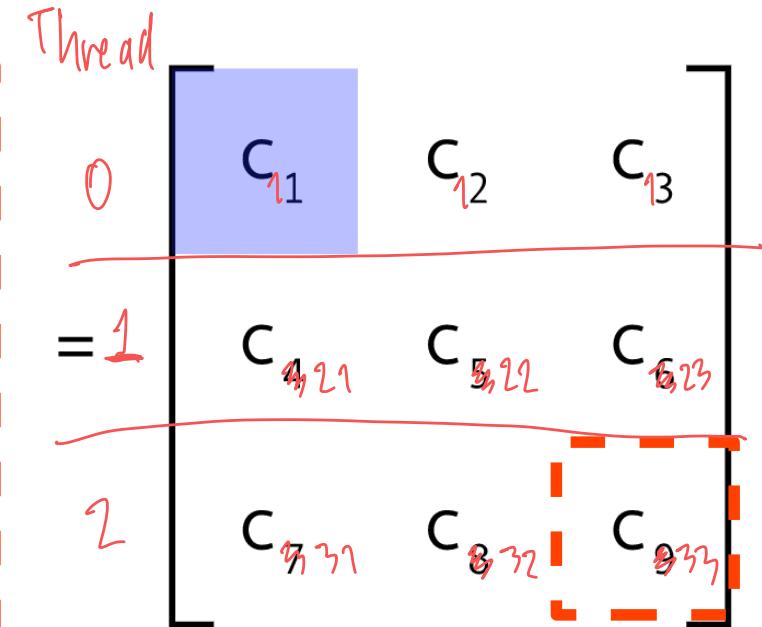
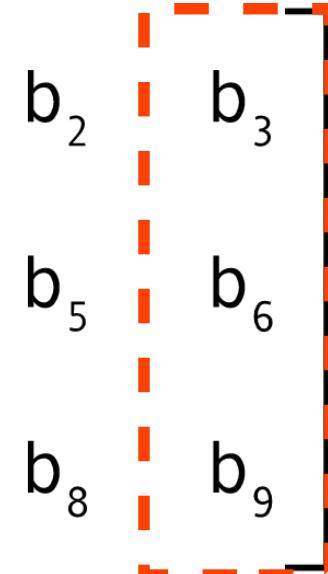
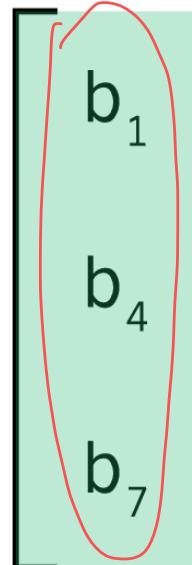
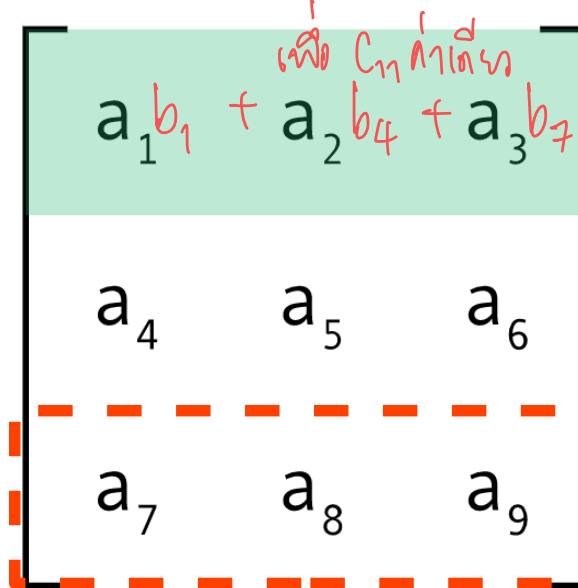
8.3 การพัฒนาอัลกอริทึมแบบมัลติเรดและแบบขนานด้วยไลบรารี OpenMP

```
#pragma omp parallel
{
    printf("Hello world %d\n", omp_get_thread_num());
}
```


8.3.1 การคูณแมทริกซ์ (Matrix Multiplication) แบบขนาน

แบบห้ามแลกเปลี่ยนข้อมูล
Data parallel algorithm

คำนวณค่าที่ต้องการในรูปแบบขนาน

8.3.1 การคูณแมทริกซ์ (Matrix Multiplication) แบบขนาด

```
#pragma omp parallel for private(k, j)
for(i=0;i<N;i++) {
    for(j=0;j<N;j++) {
        C[i][j]=0.; // set initial value of resulting matrix C = 0
        for(k=0;k<N;k++) {
            C[i][j]=C[i][j]+A[i][k]*B[k][j];
        } // k
    } // j
} // i
```

หมายเหตุ i คือหมายเลขแถวของแมทริกซ์ C และ j คือหมายเลขคอลัมน์ของแมทริกซ์ C

8.3.1 การคูณแมทริกซ์ (Matrix Multiplication) แบบขนาด

การทดลองจับเวลาเฉพาะการวนรอบนี้เพื่อเปรียบเทียบและคำนวณต่างๆ เฮอดหลักจะสร้างเฮอดผู้ช่วยที่ประโภคโครงสร้าง `#pragma omp parallel for` ตามจำนวนเฮอดที่ผู้ใช้ต้องการ ยกตัวอย่าง เช่น 4 เฮอด นับรวมเฮอดหลัก ตามหลักการ SMP แต่ละเฮอดซึ่งประจำอยู่ที่ซีพียูแต่ละแกนประมาณเห็นค่าของตัวแปรทุกตัว ยกเว้น j และ k ซึ่งจะอธิบายต่อไป

เฮอดหลักจะแบ่งข้อมูลเท่ากันให้เฮอดทั้ง 4 เฮอดตามตัวนับรอบ i ดังนี้

- $i=0$ ถึง $\frac{N}{4}-1$ เพื่อคำนวณ $C[i][j]$ โดย $j=0$ ถึง $N-1$
- $i=\frac{N}{4}$ ถึง $\frac{N}{2}-1$ เพื่อคำนวณ $C[i][j]$ โดย $j=0$ ถึง $N-1$
- $i=\frac{N}{2}$ ถึง $\frac{3N}{4}-1$ เพื่อคำนวณ $C[i][j]$ โดย $j=0$ ถึง $N-1$
- $i=\frac{3N}{4}$ ถึง $N-1$ เพื่อคำนวณ $C[i][j]$ โดย $j=0$ ถึง $N-1$

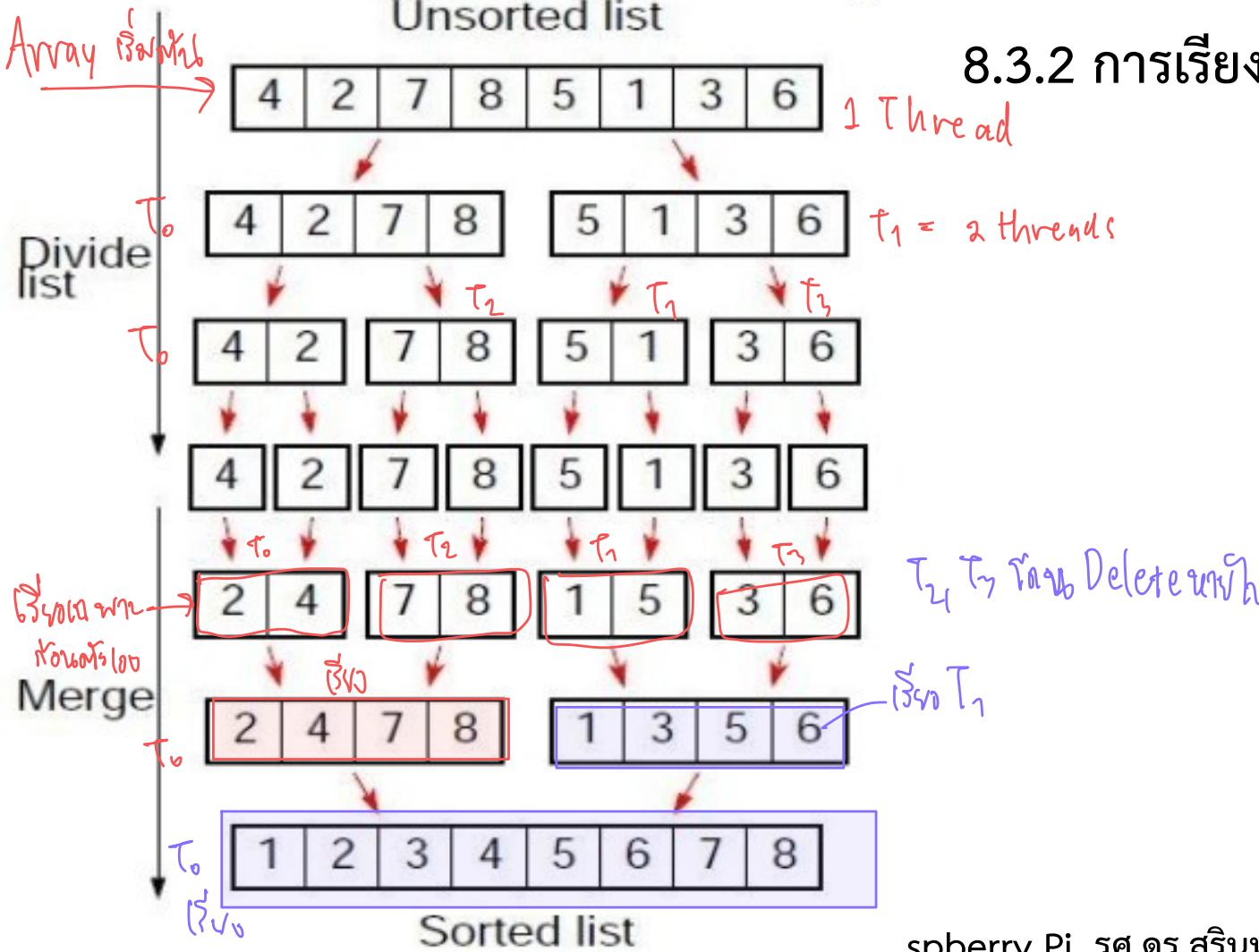
เมื่อได้รับภาระงานแล้ว แต่ละเฮอดจะวนรอบตัวแปร j และ k ของตนเองตามประโยชน์ `private(j, k)` ตามลำดับ เพื่อที่จะคำนวณได้อย่างอิสระจากเฮอดอื่นๆ

8.3.2 การเรียงข้อมูล (Sorting) แบบขนาด

การเรียงข้อมูลเป็นอัลกอริทึมพื้นฐานที่ผู้อ่านควรจะได้เรียนในวิชา เช่น วิชา Algorithm Analysis and Design หรือวิชา Data Structure and Algorithm เป็นต้น อัลกอริทึมเรียงข้อมูลเริ่มต้นจากการทำงานแบบอนุกรม และพัฒนาให้เป็นอัลกอริทึมแบบขนาดเมื่อยาร์ดแวร์รองรับ N คือ ขนาดของข้อมูลที่ต้องการเรียงลำดับ ความซับซ้อนเฉลี่ยในรูปของพีชคณิต $O(\cdot)$ ขึ้นกับอัลกอริทึมที่เลือก ยกตัวอย่าง เช่น

- การเรียงข้อมูลพื้นฐาน เช่น อัลกอริทึม Bubble Sort มีความซับซ้อนเฉลี่ยเท่ากับ $O(N^2)$ สามารถใช้ได้กับข้อมูลทุกประเภท
- การเรียงข้อมูลตามค่าประจำตำแหน่ง เช่น Radix Sort เหมาะกับข้อมูลที่เป็นเลขจำนวนเต็ม
- การเรียงข้อมูลด้วยหลักการแบ่งและยึดครอง (Divide and Conquer) เช่น MergeSort และ Quick-Sort มีความซับซ้อนเฉลี่ยเป็น $O(N \log_2 N)$ เมماะกับข้อมูลทุกประเภท

8.3.2 การเรียงข้อมูล (Sorting) แบบขนาน

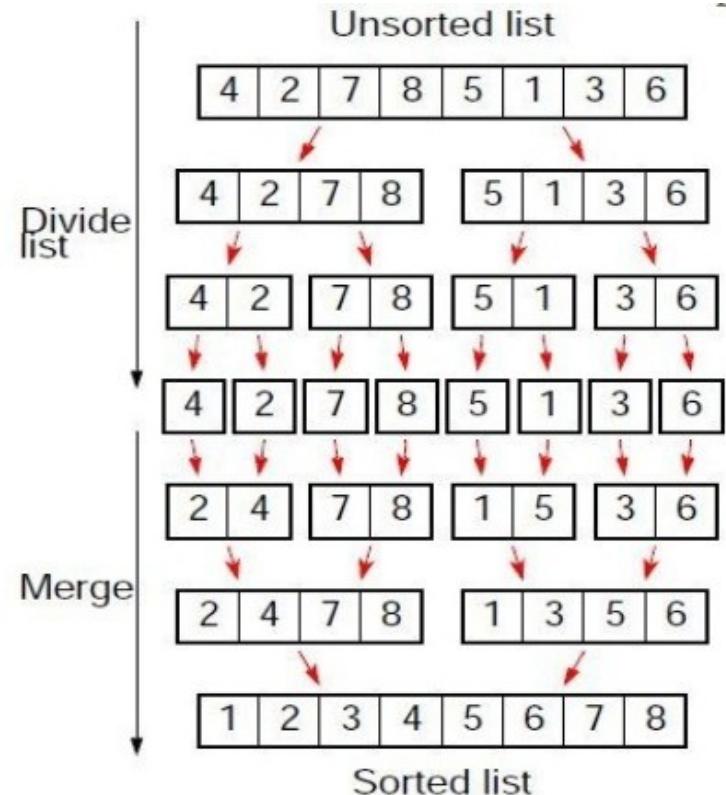

Thread = ချုပ်ကြောင်
CPU core = ရှုံးများ

မရတာများလည် များများ
Merge source

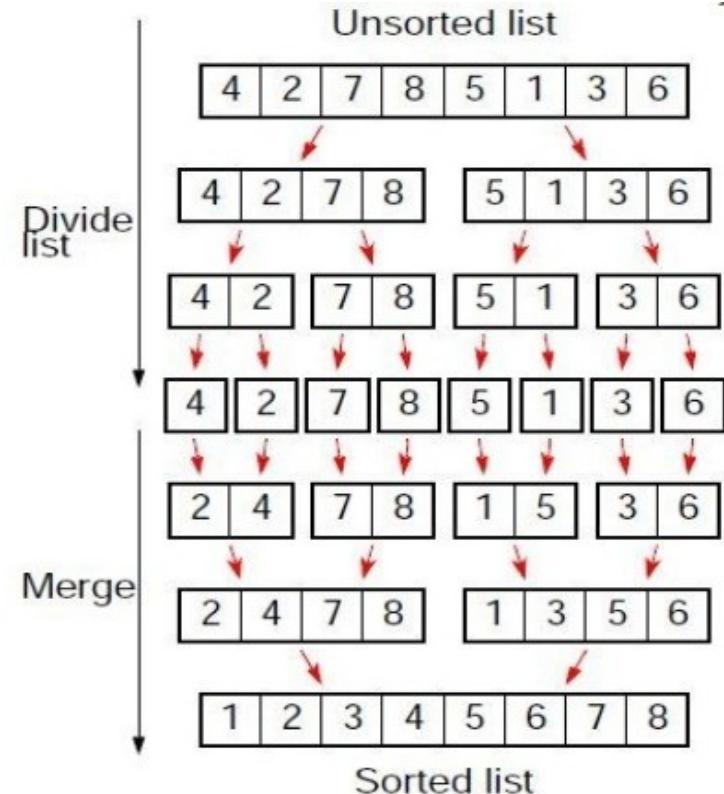
8.3.2 การเรียงข้อมูล (Sorting) แบบขนาน

```
void mergesort_omp(int a[], int size, int temp[], int threads) {
    if ( threads == 1) {
        mergesort_serial(a, size, temp);
    }
    else if (threads > 1) {
        #pragma omp parallel sections
        {
            #pragma omp section
            mergesort_omp(a, size/2, temp, threads/2);
            #pragma omp section
            mergesort_omp(a+size/2, size-size/2,temp+size/2,threads-threads/2);
        }
        merge(a, size, temp);
    } // threads > 1
}
```


8.3.2 การเรียงข้อมูล (Sorting) แบบชนวน

```
void mergesort_serial(int a[], int size, int temp[]) {  
    int i;  
    if (size == 2) {  
        if (a[0] <= a[1])  
            return;  
        else {  
            SWAP(a[0], a[1]);  
            return;  
        }  
    }  
    mergesort_serial(a, size/2, temp);  
    mergesort_serial(a + size/2, size - size/2, temp);  
    merge(a, size, temp);  
}
```


สรุปท้ายบท

การคำนวณแบบอนุกรมเป็นพื้นฐานของขบวนการคิดของมนุษย์ แต่ความต้องการของคอมพิวเตอร์ที่หลากหลาย และปริมาณข้อมูลมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้วิวัฒนาการของคอมพิวเตอร์โน้มเออนมาเพื่อรองรับการคำนวณแบบขนานมากขึ้น คอมพิวเตอร์แบบขนานมี 2 ชนิดแบ่งตามการใช้งานหน่วยความจำหลัก คือ ชนิดมัลติคอร์ และชนิดแมเนคิอร์ซึ่งใช้หน่วยความจำร่วมกัน และชนิดมัลติคอมพิวเตอร์ซึ่งมีหน่วยความจำอิสระจากกัน การพัฒนาซอฟต์แวร์แบบขนานด้วยไลบรารี OpenMP ซึ่งเป็นที่ยอมรับและนิยมทั่วโลกรวมถึงชูเปอร์คอมพิวเตอร์ Fugaku สามารถรองรับความขนาดของข้อมูล ความขนาดของงานย่อย และความขนาดลูกผสม

References

- <https://royalsocietypublishing.org/doi/10.1098/rsta.2019.0061>
- Micron Technology, I. (2004). Nand flash memory:
<Mt29f2g08aabwp/mt29f2g16aabwp/mt29f4g08babwp/mt29f4g16babwp/mt29f8g08fabwp>.
- <https://www.raspberrypi.org/forums/viewtopic.php?t=63750>
- https://www.researchgate.net/figure/Block-Diagram-of-Micro-SD-card_fig6_306236972
- <https://gabrieletolomei.wordpress.com/miscellanea/operating-systems/in-memory-layout/>
- <https://freedompenguin.com/articles/how-to/learning-the-linux-file-system>
- Harris, D. and S. Harris (2013). Digital Design and Computer Architecture (1st ed.). USA: Morgan Kauffman Publishing.
- <https://learn.adafruit.com/resizing-raspberry-pi-boot-partition/edit-partitions>

References

- https://www.researchgate.net/figure/Block-Diagram-of-Micro-SD-card_fig6_306236972
- <https://gabrieletolomei.wordpress.com/miscellanea/operating-systems/in-memory-layout/>
- <https://freedompenguin.com/articles/how-to/learning-the-linux-file-system>
- Harris, D. and S. Harris (2013). Digital Design and Computer Architecture (1st ed.). USA: Morgan Kauffman Publishing.
- <https://learn.adafruit.com/resizing-raspberry-pi-boot-partition/edit-partitions>
- <https://medium.com/ai%C2%B3-theory-practice-business/fastai-partii-lesson08-notes-fddcdb6526bb>
- <https://www.semanticscholar.org/paper/Multi-Core-Programming-Increasing-Performance-Roberts/0efa17a35457f6ad00a4834d9e2a20339191598b>